

AZ ERDÉLYI ALCSÍKI-MEDENCE AKTUÁLIS MOHAFLÓRÁJA

Papp Beáta, Szakály Ágnes, Tóth Zoltán

Dr. Papp Beáta (Magyar Természettudományi Múzeum, Növénytár), Szakály Ágnes (ELTE Növényrendszertani, Elméleti Biológiai és Ökológiai Tanszék), Dr. Tóth Zoltán (ELTE Növényrendszertani, Elméleti Biológiai és Ökológiai Tanszék)

Absztrakt:

2013 augusztusában az Alcsíki-medence NATURA 2000-es területeinek botanikai felmérésébe kapcsolódtunk be a mohaflóra vizsgálatával. 650 és 740 m tengerszintfeletti magasságon elhelyezkedő lápréteken, forrásfeltöréseknél, égeres erdőkben dolgoztunk.

A láprétek kétségkívül egyik legértékesebb mohafaja a *Hamatocaulis vernicosus*, amely szerepel a Bern konvencióban, az EU élőhelyvédelmi irányelvek listáján (Annex II) és így NATURA 2000-es jelölő faj. A fajt két helyen találtuk meg; a Csikszentsimoni Felső Honcsokon talált populáció 2–3 m², míg az Újtusnádi Varsavésznél csak szálanként keveredett a *Tometyptnum nitens*, *Aulacomnium palustre* kevert gyepjébe. Ez a faj jó vízellátottságú, alacsonyfüvű, oligotróf lápréket kedvel. Mindkét helyről van a Magyar Természettudományi Múzeumban herbáriumi adat is, amelyeket Boros Ádám gyűjtött 1941–42-ben.

Az Alcsíki medence láprétjein mindenütt előfordul és helyenként igen tömeges a *Tometyptnum nitens*, amely a jó, természetközeli láprétek indikátora és Dél-kelet Európában egyre kevesebb, kisméretű populációja marad csak. További ritka, értékes, lápréti faj a *Breidleria pratensis*, amely Csatószeg és Csíkverebes lápfoltjairól került elő kis mennyiségben. Ez a faj Dél-kelet Európában csak Bulgáriából, Montenegróból, Romániából, Szerbiából és Szlovéniából, de többnyire csak régi irodalmi adatai vannak. Így ezek a recens adatok nagyon értékesek.

További fajok, amelyek jó állapotú láprétekhez, forrásfeltörésekhez kötődnek és előfordulnak a medencében az *Aneura pinguis*, *Dicranum bonjeanii*, *Drepanocladus polygamus*, *Fissidens adianthoides*, *Philonotis caespitosa*, *P. marchica*, *Plagiomnium ellipticum*. Két helyen *Sphagnum*-okat is találtunk (*S. angustifolium*, *S. capillifolium*, *S. palustre*, *S. subsecundum*), de a populációk nagyon kicsik.

Összeségében úgy tűnik, hogy az Alcsíki medence lágjai rendkívül veszélyeztetettek, száradnak, benádasosodnak, helyenként fűzesednek. Még vannak jó

állapotú maradványfoltok, de ezek kiterjedése igen kicsi. Ezeknek a kis foltoknak a mohafldrája még őrzi a korábbi gazdagságot, de idővel valószínűleg ezek is elszegényednek. A láprétek jellemző mohafldrájának és a *Hamatocaulis vernicosus* NATURA 2000-es jelölő fajnak a megőrzése aktív természetvédelmi kezeléseket kíván a területen. A jó vízellátottság fenntartása mellett a kaszálás elengedhetetlenül szükséges, hogy a mohák elegendő fényhez jussanak. A láprétek benádasosodása egyértelműen a mohadiverzitás csökkenését vonja maga után. Ezenkívül a mohaszintet általánosan veszélyezteti az Alcsíki-medencében rendszeresen alkalmazott égetés is.